

Tjänsteutlåtande

Datum 2020-04-24

Diarienummer RS 2019-06176

Västra Götalandsregionen**Koncernkontoret**

Handläggare: Björn Jägesten

E-post: bjorn.jagesten@vregion.se

Till ägarutskottet

Riktlinje för god ekonomisk hushållning och tillämpning av resultatutjämningsreserv i Västra Götalandsregionen

Förslag till beslut

Ägarutskottet föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande:

1. Regionfullmäktige fastställer riktlinje för god ekonomisk hushållning och tillämpning av resultatutjämningsreserv i Västra Götalandsregionen.

Sammanfattning av ärendet

Kommuner och regioner ska enligt kommunallagen 11:1 ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regionen. Vid förekomst av resultatutjämningsreserv ska regler för tillämpningen av denna framgå i riktlinjer fastställda av fullmäktige. Följande dokument utgör Västra Götalandsregionens riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv. Riktlinjen gäller till dess att den beslutas ersättas av ny riktlinje.

Detta beslut upphäver och ersätter befintliga Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och tillämpning av resultatutjämningsreserv i Västra Götalandsregionen (RS 10-2014).

Nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska värna om och utveckla verksamheterna på ett för medborgarna kvalitativt, säkert och effektivt sätt inom de ekonomiska ramarna. Ekonomi och verksamhet i balans är en självklar målsättning för samtliga verksamheter.

God ekonomisk hushållning

Hållbar ekonomisk utveckling

Enligt kommunallagen ska en regions budget upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. För att uppnå god ekonomisk hushållning på lång sikt räcker dock inte ett resultat på eller precis över noll. Ett överskott behövs exempelvis för att inflationsskydda det egna kapitalet och för att finansiera investeringar och pensionsutbetalningar. Ekonomiska marginaler behövs också för att möta konjunkturer, klara oväntade kostnader och genomföra utvecklingsinsatser. En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att bygga upp ekonomiska resurser under gynnsamma år (exempelvis genom avsättning till resultatutjämningsreserven) för att klara år med vikande ekonomi.

För en hållbar ekonomisk utveckling krävs en långsiktigt hanterbar nettokostnadsutveckling. I praktiken innebär det att takten för nettokostnaderna inte ska överstiga prognoserna för intäkter från skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Ekonomisk inriktning för Västra Götalandsregionen

Den övergripande ekonomiska inriktningen är att Västra Götalandsregionen ska ha en god resultatutveckling och finansiell kapacitet samt präglas av god ekonomisk riskhantering och kontroll. Dessa är tätt sammankopplade områden. Ekonomiska överskott är nödvändiga för att bygga upp den finansiella kapaciteten inför kommande år, och för att säkra en god resultatutveckling krävs en effektiv hantering av uppkomna risker och kontroll över den ekonomiska utvecklingen. Här är budgetföljsamhet och en ändamålsenlig ekonomistyrning viktiga komponenter. Den finansiella kapaciteten är bland annat betydelsefull för att Västra Götalandsregionen ska kunna betala medarbetarnas framtida pensioner och ett visst överskott i den löpande driften krävs för att investeringsutgifter inte ska leda till en allt för kraftig skuldsättning.

Finansiella mål för Västra Götalandsregionen

De finansiella målen bygger på den ovan beskrivna inriktningen att Västra Götalandsregionen ska ha en god resultatutveckling och finansiell kapacitet samt präglas av god ekonomisk riskhantering och kontroll.

- **Kassalikviditeten ska överstiga 100 procent**

Målvärdet visar på organisationens finansiella kapacitet på kort sikt och beskriver ett läge där omsättningstillgångar exklusive lager överstiger kortfristiga skulder. Detta betyder att Västra Götalandsregionen hela tiden ska ha lättåtkomliga medel som överstiger de kortsiktiga utbetalningarna. Kassalikviditeten kan förbättras via upplåning vilket gör att måttet bör ställas i relation till belåningsgrad.

- **Förvaltad pensionskapital ska på sikt täcka det totala pensionsåtagandet**

Framtida pensioner ska tryggas genom att förvaltad pensionskapital på sikt täcker det totala pensionsåtagandet (med prognos till år 2040). Utbetalningarna förväntas öka kraftigt framöver och för att möta detta bör kapital avsättas till pensionsmedelsförvaltning.

- **Avskrivningskostnaderna som årlig andel av intäkter från skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ska inte överstiga 6 procent under en rullande tioårsperiod**

För att dagens investeringar inte ska ta för stor del av framtida driftsutrymmen behöver investeringsbudgeten anpassas utifrån prognos över framtida intäkter. Beslut om investeringsbudgeten ska från och med 2023 anpassas så att avskrivningskostnaderna understiger sex procent av intäkter från skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning över en tioårsperiod. Detta innebär en stramare investeringsbudget än de senaste åren.

- **Budgetavvikelsen ska understiga en procent**

Detta mål handlar om Västra Götalandsregionens förmåga att budgetera realistiskt, budgetföljsamhet och därmed förmågan att upprätthålla finansiell kontroll. Beräkningen görs på resultatavvikelsen mot budget exklusive jämförelsestörande poster, finansiella intäkter och kostnader i relation till total omsättning.

Åtgärder om god ekonomisk hushållning inte bedöms ha uppnåtts

Regionfullmäktige gör i samband med behandlingen av årsredovisningen en bedömning om de fyra finansiella målen har uppnåtts. Samtliga mål bör ha uppnåtts men en kvalitativ bedömning måste göras med syfte att ställa den ekonomiska utvecklingen i relation till Västra Götalandsregionens ekonomiska inriktning om en god resultatutveckling, finansiell kapacitet, ekonomisk riskhantering och kontroll. Om god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts krävs åtgärder för att omhänderta de problem som ligger till grund den bristande måluppfyllelsen.

Tillämpning av resultatutjämningsreserv

Kommunallagen 11:14 reglerar hur delar av ett positivt resultat kan reserveras i en resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet med RUR är att ge kommuner och regioner möjlighet att under vissa förutsättningar reservera medel för att täcka underskott vid ett senare tillfälle. Reserven kan användas för att utjämna effekter av variationer i intäkterna under konjunkturcyklerna. Varken avsättning till eller disponering av RUR påverkar resultatet utan sker som en särskild öronmärkning av eget kapital i balansräkningen.

Reservering till resultatutjämningsreserven

Kommunallagen anger minimikrav för reservering till RUR. För Västra Götalandsregionen innebär det att reservering får göras med det lägsta av antingen den del av årets resultat, eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Resultatutjämningsreserven får maximalt uppgå till hälften av eget kapital inklusive övriga öronmärkningar.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Medel från RUR får disponeras under lågkonjunktur, vilket definieras som de år när den årliga förändringstakten för skatteintäkter understiger den genomsnittliga förändringstakten under de senaste tio åren. Max 50 procent av resultatutjämningsreserven får användas under ett enskilt år.

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Riktlinjen bedöms inte medföra några ökade kostnader.

Koncernkontoret

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör

Joakim Björck
Ekonomidirektör

Andra beslut

- Övergripande ramverk för budgetprocessen i Västra Götalandsregionen (RS 2019-05408)
- Finansiell strategi för Västra Götalandsregionen (RS 2020-01165)

Tidigare beslut

- Detta beslut upphäver och ersätter befintliga Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och tillämpning av resultatutjämningsreserv i Västra Götalandsregionen (RS 10-2014)

Besluten skickas till

- Regionstyrelsens beslut skickas för kännedom till joakim.bjorck@vgregion.se; anna-karin.jernberg@vgregion.se och emil.gisslow@vgregion.se

- Regionfullmäktiges beslut skickas för kännedom till samtliga ekonomichefer i Västra Götalandsregionen.